

Tendències

Què mengem?

Preus dels aliments bàsics que han pujat més l'últim any

En percentatge	
	Pebre vermell 37,1
	Oli d'oliva 27,5
	Tomàquet 25,2
	Carxofa 23,1
	Coliflor 21,9
	Espagueti 16,0
	Taronja 13,7
	Espinac 13,1
	Pebre verd 13,1
	Patata 12,5
	Col de cabdell 10,9
	Mandarina 9,9
	Pera d'aigua 9,9
	Macarrons 9,7
	Enciam 7,7

FONT: Elaboració pròpia a partir de les bases de dades de preus de venda al públic de productes d'alimentació de la secretaria d'Estat de Comerç, del Ministeri d'Economia, corresponents a la primera setmana d'octubre del 2014 i el 2015

El preu d'alguns productes tan bàsics com el tomàquet, l'oli, la patata o la taronja s'ha disparat l'últim any

L'amanida, un plat

MAYTE RIUS
Barcelona

Preparar un bol d'amanida amb mig enciam, un quart de quilo de tomàquets, dues pastanagues, cent grams de pebrot verd i de pebrot vermell, una ceba i quatre cullerades d'oli costa avui un 17,5% més que fa tan sols un any. I si l'amanida s'elabora només de tomàquet, llavors la pujada és del 26,7%.

El preu d'aliments tan bàsics i quotidians com el tomàquet, l'oli, la patata, la coliflor, els pebrots, els espaguetis o les taronges, per citar-ne només alguns exemples, s'ha disparat l'últim any. N'hi ha prou amb donar un cop d'ull a la base de dades de preus de venda al públic dels productes alimentaris de la secretaria d'Estat de Comerç (que depèn del Ministeri d'Economia i Competitivitat) o a l'evolució dels preus en destina-

La gran pujada de preus d'aliments quotidians dificulta fer la dieta mediterrània

Preparar una amanida és avui un 17,5% més car que fa un any

Un bol amb mig enciam, un quart de quilo de tomàquets, dues pastanagues, cent grams de pebrot verd i vermell i una ceba

COST APROXIMAT

2014	1,94 €
2015	2,28 €

ció que recull l'Observatori del Preu dels Aliments del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, per constatar que són molts els productes que s'han encarit molt per sobre de l'1,8% anual (2,4% a Catalunya) que registra de mitjana la rúbrica dels aliments en l'IPC. La comparació dels preus de venda al públic en els primers dies d'aquest mes d'octubre amb el que hi havia l'any passat en aquestes mateixes dates dona increments superiors al deu per cent en bastantes fruites, verdures i hortalisses, i augmentos significatius en altres productes de consum molt popular com les lenties (6,17%), els espaguetis (16%), els macarrons (9,7%) o el formatge (4%), per posar només alguns exemples. En molts casos les variacions són de cèntims, però percentualment són molt significatives perquè es tracta de productes de consum habitualment i teòricament assequibles.

ESTUDI DE L'OCU SOBRE LA CISTELLA DE LA COMPRA 2015

823 euros
Els espanyols poden estalviar una mitjana de 823 euros a l'any segons el mercat que escullin

923 euros
L'estalvi ha baixat un 11,4% respecte a l'any anterior, quan va ser de 923 euros

Pujada de preus
La causa del descens de l'estalvi es, principalment, que la majoria de les principals cadenes han augmentat els preus el 2014

Les més barates i les més cares
Les ciutats on la compra resulta més barata són Vigo, Còrdova, Múrcia i Madrid. Les més cares, Gèlxo, Barcelona, Pamplona i Girona

ALEX GARCIA

ALIMENTS BÀSICS QUE HAN BAIXAT DE PREU

	En percentatge
Llet	-7,2
Sucre	-5,8
Pernil serrà	-5,6
Bacallà salat	-5,3
Vedella 1a	-3,3
Plàtan	-2,8
Tonyina en oli	-2,5
Mongeta blanca	-2,1
Pernil cuït	-2,0
Galetes maria	-1,2

LA VANGUARDIA

dificultats, moltes famílies s'atreveixen a comprar productes de millor qualitat encara que siguin una miqueta més cars, o productes que no són de temporada i vénen d'importació, o de primeres marques en lloc de la marca blanca que compraven durant la crisi, i això fa que el preu mitjà dels articles -que resulta de ponderar els preus màxims i mínims en funció de la quantitat que es compra de cada producte- resulti superior", explica Planells. I afegeix que en el cas de la fruita i hortalisses, en molts casos els preus també s'han vist alterats per factors relacionats amb la climatologia o amb plagues que han afectat la collita de l'últim any.

A tall d'exemple, detalla que la campanya de la patata que es va vendre el 2014 no va ser gaire rendible i els agricultors van plantar menys per a la següent collita, així que ara hi ha menys patates (i més petites) per vendre i, en canvi, la demanda ha crescut, pel que els majoristes han optat per importar-les i per això el preu que paguen els consumidors és més alt. I en el cas de l'oli, Planells explica que la forta pujada de preus té a veure amb la plaga del bacteri *Xylella fastidiosa* que pateixen alguns oliverars italians i americans, que provoca que hi hagi menys oli disponible i que la resta de productors estigui preocupada per si la plaga els afectarà en el futur, de manera que han optat per apujar preus.

Però més enllà dels factors que l'han provocat, des de les organitzacions de consumidors expliquen que la pujada extraordinària que han tingut i estan tenint molts aliments bàsics és preocupant perquè el pressupost de les famílies no ha crescut en les mateixes proporcions -de fet, l'OCU calcula que s'ha reduït un 15,5% l'últim any- i això està obligant moltes d'elles a canviar els patrons alimentaris, ja que no tots els productes d'alimentació s'han apujat. La llet, el sucre, la carn de vedella, la mongeta tendra, alguns tipus de pa, el carbassó o el plàtan, entre d'altres, costen avui menys que fa un any, la qual cosa explica que la pujada global del carretó d'anar a comprar resulti inferior a la pujada que hem esmentat per exemple per fer una amanida. "El cistell d'anar a comprar ha pujat un 10% de mitjana en els últims cinc anys, però hi ha pujades extraordinàries en aliments bàsics per a la dieta, i això és preocupant perquè les economies familiars més precàries -que després de la crisi són moltes més- destinen més percentatge dels seus ingressos als aliments i les pujades els afecten més i redueixen encara més la seva renda disponible", explica Yolanda Quintana, de la Confederació Espanyola d'Organitzacions de Mestresses de Casa, Consumidors i Usuaris (Ceaccu). I subratlla que el pressupost de les famílies és limitat i a partir de certs llindars de preu es deixen de comprar determinats aliments, de manera que plats tradicionals i quotidians com una amanida de tomàquet es conver-

Carnívors en 50 anys

■ Els espanyols han passat en mig segle de menjar uns 70 grams al dia de carn i els seus derivats a assolir gairebé els 170, una xifra que està molt per sobre de la que recomana l'Organització Mundial de la Salut (OMS). Curiosament, aquest organisme global recomana un consum màxim de 70 grams diaris, com es feia a Espanya al 1964, segons les dades de la Fundació Espanyola de la Nutrició a l'informe *Valoració nutricional de la dieta espanyola d'acord al panell de consum alimentari*. Aquest treball posa de manifest com s'ha anat incrementant la ingesta de productes carnis, principalment, als anys 80, per posteriorment situar-se en els 170 en què es troba des de començaments del segle XXI. L'Enquesta Nacional d'Ingesta Dietètica elaborada per l'Agència Espanyola de Seguretat Alimentària i Nutrició (Aesan), del 2011, ja deixava clar que els ciutadans abusen del consum de proteïnes i greixos i obliden les verdures, els llegums, la pasta, l'arròs i les patates, ingredients que formaven part de la dieta de fa mig segle. Els espanyols s'han tornat tan carnívors que, en el còmput global del 2011, Espanya era el desè dels països que ingerien més carn: 93,1 quilos a l'any. Al capdavant se situava Nova Zelanda (126,9 quilos). Aquell any, el país d'Oceania va superar els Estats Units, el territori carnívor per excel·lència. Des de fa anys, els experts no deixen de recomanar a la població que redueixi el

consum de carn, perquè "la pauta actual és clarament perjudicial per a la salut". La presidenta de la Federació Espanyola de Societats de Nutrició, Alimentació i Dietètica, Ascensión Marcos, recomana limitar el consum de carn processada a un consum ocasional i la ingesta de carns magres a tres racions cada setmana, i recorda que les carns vermelles tenen un valor nutricional interessant per a l'organisme, per l'aportació de ferro i vitamina B12 en particular. Ahir mateix, els pediatres van emetre un comunicat en què recordaven que la ingesta de carn continua sent necessària per al desenvolupament del nen. "Per les seves característiques nutricionals, la carn forma part d'un grup d'aliments que s'intercanvia i complementa amb els ous i el peix", assenyalen. Els aliments d'aquest grup s'han de consumir dues vegades cada dia dins d'una dieta variada. Per tant, els nens haurien de menjar carn entre cinc i vuit vegades cada setmana. Segons els pediatres, la carn aporta al nen sobretot proteïnes de gran qualitat, pel que es considera un aliment fonamentalment plàstic, encara que conté una gran proporció de greix, sobretot saturat, i també concentracions importants de ferro, zinc, fòsfor, iode i vitamines del complex B. Recorden, però, que les vísceres, els embotits i els preparats industrials a base de carn només poden substituir les carns en filet o en peça ocasionalment. / Celeste López

de luxe

A tall d'exemple, es pot fer un càlcul segons el qual un guisat de coliflor i patata que l'octubre del 2014 es preparava per 1,96 euros, costa ara 2,46 euros, un 25% més. I si es prepara amb oli d'oliva, l'increment és més gran, ja que, segons un estudi de l'Organització de Consumidors i Usuaris (OCU), comprar una ampolla d'oli costa ara un 51% més.

Diverses organitzacions de consumidors asseguren que gran part d'aquest repunt del preu dels aliments s'ha produït en els últims mesos, coincidint amb la millora de les perspectives econòmiques i la reiteració de missatges optimistes del Govern espanyol que asseguraven que la crisi començava a quedar enrere. "Així que s'ha entrevist cert millora econòmica i en les vendes, moltes empreses productores han apujat preus, però no es té en compte que per a molts consumidors la recuperació és una qüestió latent perquè de moment no

es plasma en el seu dia a dia ni es reflecteix en una capacitat adquisitiva més gran", afirma David Hurtado, portaveu de la Confederació Espanyola de Consumidors i Usuaris (CECU).

Francisco Planells, del grup d'Economistes Senior del Col·legi d'Economistes de Catalunya,

PUJADES DESPROPORCIONADES

El 61% dels consumidors ha modificat el cistell per reduir la despesa

assegura que les pujades de determinats productes d'alimentació no obeeix tant a una recuperació de marges dels productors i distribuïdors com a l'augment de demanda i al canvi en els hàbits de compra d'alguns consumidors a mesura que la situació econòmica ha millorat i s'ha creat ocupació. "En veure's amb menys

teixen en excepcionals, com si fossin un luxe. Segons l'últim estudi de Ceaccu sobre hàbits de compra, el 61% dels consumidors ha modificat el cistell d'anar a comprar per reduir el consum i la despesa en aliments.

"La pujada del preu dels aliments perjudica la butxaca de les famílies injustificadament per-

ELS PATRONS DE CONSUM

El consum d'hortalisses fresques, fruites, carn i peix ha baixat en un any

què no creiem que respongui a un increment de costos ni a raons estacionals, però més important encara és que afecta el seu dret a la salut perquè dificulta que es pugui mantenir una dieta sana i empeny cap a una altra de més calòrica i barata", que es tradueix en una taxa d'obesitat més alta a mesura que baixa la renda, com

mostren les estadístiques de salut, emfatitza Quintana.

Les dades del panel de consum alimentari del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient reflecteixen que la compra de productes frescos disminueix i en canvi augmenta el consum de productes envasats i conserves, que es consideren menys saludables.

Les últimes estadístiques públiques, corresponents al mes de juliol, apunten que el consum d'hortalisses fresques a les llars ha baixat un 5,4% en un any, que també s'ha consumit un 4% menys de fruita, que es compra menys carn (tret de porc) i peix fresc i congelat, i que el que creix és el consum de conserves de peix, els derivats lactis, els olis que no són de gira-sol ni d'oliva, i els plats preparats. Aquestes dades corroboren el que fa temps que adverteixen els nutricionistes, que la població espanyola s'està allunyant del patró de dieta mediterrània.■